

FORMY SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU PRZEZ TURYSTÓW
ODWIEDZAJĄCYCH MIEJSCOWOŚCI NADMORSKIE
PO SEZONIE LETNIM

Roman Nowacki

Politechnika Opolska, Polska

Анотація. Подана стаття містить аналіз участі туристів, які перебувають на морських узбережжях в різних формах туризму і рекреації, як способу проведення ними вільного часу. Анкетування проведено за участю 364 респондентів старших 18 років у семи приморських місцевостях. Аналіз відповідей анкетованих дозволяє стверджувати, що вони приїжджають на морські узбережжя для того, щоби лікуватися, відпочивати, відновлюватися і використовувати різні форми туризму, рекреації та спорту.

Ключові слова: туризм, рекреація, вільний час.

Abstract. The present study includes the analysis of participation of seaside resorts tourists in various forms of tourism and recreation and shows the ways of spending leisure time there. The poll was conducted in seven seaside resorts, and participated by 364 persons over 18 years of age. The analysis of respondents' answers allows to state that they come to a seaside resorts to cure, to rest, relax and use different forms of tourism, recreation and sport as well.

Key words: tourism, recreation, free time/

Już w starożytności do miejscowości nadmorskich przyjeżdżało wiele osób z uwagi na właściwości lecznicze powietrza i wody morskiej. Przekonanie o doniosłym wpływie na stan zdrowia człowieka klimatu, wody i wypoczynku, spowodowało powstanie miejscowości o dominującej funkcji turystycznej. Wzniesiono w nich obiekty wypoczynkowe i urządzenia służące do uprawiania sportu i rekreacji. Do ośrodków wczasowych i zdrojowisk zaczęły przybywać osoby pragnące wypocząć w korzystnym klimacie i środowisku naturalnym [2]. Rozwój komunikacji kolejowej [1], znacząco przyczynił się do rozwoju turystyki, w której zaczęło brać udział coraz więcej osób. Na turystykę duży wpływ miał rozwój przemysłu, pociągający za sobą rozwój chorób cywilizacyjnych [3]. Duże znaczenie ma także, odgrywająca coraz większą rolę, troska o zdrowie, zachowanie dobrej kondycji i wyglądu[4].

Większość polskich miejscowości nadmorskich posiada liczne i bardzo różnorodne atrakcje turystyczne, które przyciągają turystów, m.in.: walory krajobrazu naturalnego, pomniki przyrody, zabytki architektury, muzea, galerie, wydarzenia kulturalne, imprezy rozrywkowe, urządzenia turystyczne i rozbudowaną infrastrukturę turystyczną. Dla turystów przybywających do miejscowości nadmorskich duże zna-

czenie ma wybrzeże, na którym się rozpościerają, szczególnie plaże, umożliwiające wypoczynek czynny i bierny. W niektórych miejscowościach przeważają walory przyrodnicze, w innych dobrze rozbudowana baza noclegowa i gastronomiczna, obiekty i urządzenia sportowe, rekreacyjne, szlaki piesze, rowerowe. W ostatnich dekadach do miejscowości nadmorskich, po sezonie letnim, przybywa coraz więcej turystów. Są to przede wszystkim kuracjusze. Wydłużył się sezon zdrowy. Zwiększający się napływ turystów pociągał za sobą zmiany w wyglądzie miejscowości nadmorskich. Dziś wiele kurortów tętni życiem nawet w zimie. Na ich terenie wzniesiono wiele obiektów sportowych i rekreacyjnych, z których mogą korzystać wszyscy turyści.

Cel badań. Osoby przyjeżdżające do nadmorskich miejscowości turystycznych po zakończeniu sezonu letniego stanowią interesującą grupę badawczą. Podjęcie badań nad preferowanymi przez nich sposobami spędzania wolnego czasu i ich uczestnictwem w różnych formach turystyki i rekreacji wydaje się celowe z kilku powodów: problematyka zagospodarowania wolnego czasu turystów, nadal wymaga badań; w ostatnim czasie polskie, nadmorskie miejscowości wypoczynkowe wzbogaciły swoją ofertę turystyczną. Celem badań są preferencje turystów, odwiedzających nadmorskie miejscowości wypoczynkowe, po sezonie letnim, w zakresie form spędzania wolnego czasu.

Materiał i metody. Badania zostały przeprowadzone w latach 2015–2017, po zakończeniu sezonu letniego. Do badania zastosowano ankietę anonimową, składającą się z 24 pytań oraz metryczki pozwalającej sklasyfikować badaną grupę. Badania przeprowadzono na terenie 7 wybranych miejscowości nadmorskich, wśród wypoczywających tam osób. Do próby badawczej zastosowano dobór losowy. Badaniami objęto łącznie 364 turystów, w wieku powyżej 18 lat, przebywających w: Świnoujściu, Międzyzdrojach, Kołobrzegu, Dąbkach, Uście, Łebie i Władysławowie. W ankiecie wykorzystano pytania dotyczące: motywów przyjazdu, celów podróży; preferowanych sposobów spędzania wolnego czasu; zainteresowań realizowanych w czasie wolnym.

Wyniki i dyskusja

Tablica 1

Preferowane sposoby spędzania wolnego czasu

Sposoby spędzania wolnego czasu	Ilość osób	%
Spacer po plaży, promenadzie, moło	168	46,2 %
Zwiedzanie zabytków architektury, galerii, muzeów, pomników przyrody, miejsc o malowniczych krajobrazach	59	16,2 %
Uczestnictwo w imprezach kulturalnych organizowanych w wybranych miejscowościach nadmorskich lub w bliskiej okolicy	55	15,1 %
Wycieczki zamiejscowe do innych miast znanych z atrakcji turystycznych	17	4,7 %
Sporty zespołowe (tenis, siatkówka, koszykówka, piłka nożna itp.)	27	7,4 %
Restauracja, kawiarnia	7	1,9 %
Systematyczne uprawianie joggingu, jazdy na rowerze, jazdy konnej	31	8,5 %
Ogółem	364	100 %

Turyści zapytani o sposoby spędzania czasu wolnego w miejscowości nadmorskiej, w której przebywają, wybrali różnorodne odpowiedzi. Wiele osób preferuje spacer po plaży, promenadzie, moło (46,2%). Dużym zainteresowaniem cieszy się zwiedzanie zabytków architektury, galerii, muzeów i miejsc o malowniczych krajobrazach (16,2%) oraz organizowane w wybranych miejscowościach nadmorskich lub w bliskiej okolicy imprezy kulturalne (15,1%). Mniej osób wybrało systematyczne uprawianie joggingu, jazdy na rowerze, jazdy konnej (8,5%) oraz sporty zespołowe (7,4%). Najmniejszą grupę stanowią osoby, które korzystały z wycieczek zamieszko- wych do innych miast (4,7%) i lubiące spędzać czas w restauracji, kawiarni (1,9%).

Tablica 2

Zainteresowania realizowane w czasie wolnym

Zainteresowania realizowane w czasie wolnym	Ilość osób	%
Sport i rekreacja	180	49,5 %
Komputer	26	7,1 %
Muzyka	17	4,7 %
Fotografia	11	3,0 %
Gry planszowe	8	2,2 %
Telewizja	20	5,5 %
Książki	41	11,3 %
Taniec	26	7,1 %
Malarstwo	0	0,0 %
Wycieczki	18	4,9 %
Spotkania towarzyskie	17	4,7 %
Ogółem	364	100 %

Analizując przedstawione wyniki należy stwierdzić, że największą popularnością wśród respondentów cieszy się sport i rekreacja (49,5%). Na drugim miejscu znalazła się grupa czytających książki (11,3%). Zainteresowaniem cieszył się taniec (7,1%) i spędzanie czasu przy komputerze (7,1%). Dla mniejszych grup osób ważne było oglądanie telewizji (5,5%), słuchanie muzyki (4,7%), wyjazdy na wycieczki (4,9%), spotkania towarzyskie (4,7%). Najmniej osób wybrało fotografowanie (3,0%) i gry planszowe (2,2%). Żadna osoba nie wskazała malarstwa.

Wnioski. Respondenci zapytani o sposoby spędzania czasu wolnego w miejscowości nadmorskiej, w której przebywali, wskazali przede wszystkim spacer po plaży, promenadzie i moło. Nastawienie na czynne spędzanie wolnego czasu z pewnością miało związek z pobytem w miejscowości wypoczynkowej. Część turystów wykazała zainteresowanie zwiedzaniem zabytków architektury, galerii, muzeów i miejsc o malowniczych krajobrazach. W kręgu zainteresowań turystów znalazły się także imprezy kulturalne, organizowane w miejscowościach, w których przebywali lub odbywające

się w bliskiej okolicy. Świadczy to o wzrastającym zainteresowaniu dziedzictwem kulturowym miejsca pobytu oraz nastawieniu turystów na zaspokojenie potrzeb poznawczych. Mniej osób wybrało systematyczne uprawianie joggingu, jazdy na rowerze, jazdy konnej oraz sporty zespołowe. Związane to jest z zakończeniem sezonu letniego, w którym znacznie więcej osób preferuje te sposoby spędzania wolnego czasu oraz ze strukturą wiekową respondentów. Starsze osoby, często z uwagi na problemy zdrowotne i słabszą kondycję fizyczną, znacznie rzadziej zajmują się systematycznym uprawianiem sportu, czy rekreacji, wymagającej większego wysiłku. Niewielka liczba respondentów korzystała z organizowanych wycieczek zamiejscowych do innych miast. Największą popularnością wśród respondentów cieszył się sport i rekreacja. Osoby starsze przeważnie wybierały zajęcia o mniejszej skali trudności, którym były w stanie poddać. Jednak sam fakt uczestniczenia w nich wpływał pozytywnie na ich samopoczucie. Z pewnością w wielu przypadkach stanowił zachętę do uprawiania zajęć rekreacyjnych po powrocie do domu. Dużą grupę stanowili respondenci czytający w wolnym czasie książki. Dość dużym zainteresowaniem cieszył się taniec, który od dawna stanowi ważny element rozrywki i życia towarzyskiego. Do barier ograniczających aktywność respondentów w czasie pobytu w miejscowościach nadmorskich na pierwszym miejscu należy wymienić brak funduszy. Niemniej poważną przyczyną ograniczającą ich aktywność są problemy zdrowotne części z nich oraz słaba kondycja fizyczna. Jako barierę ograniczającą aktywność części respondentów należy wskazać także brak umiejętności organizowania czasu wolnego. Osoby pracujące, po ciężkim dniu pracy, nie zawsze mogą zrealizować swoje plany dotyczące aktywnego wypoczynku. Obowiązki związane z domem i rodziną często pochłaniają resztę dnia, a przemęczenie skłania do biernego wypoczynku. Nie sprzyja to kondycji fizycznej i ogólnemu stanowi zdrowia. Ważne by zdać sobie z tego sprawę, gdyż prawidłowe zagospodarowanie czasu wolnego odgrywa istotną rolę we wszechstronnym rozwoju naszego organizmu, zarówno naszej sprawności fizycznej, jak i osobowości.

Bibliografia:

1. Hadzik A. Spa tourism in the Word on selected examples / Hadzik A. // Conditions of the foreign tourism development in Central and Eastern Europe. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2006. – T. 9. – S. 149–159.
2. Nowacki R. Tourist attractions and therapeutic base in health resorts / Nowacki R. – Opole : Roman Nowacki, 2015.
3. Ponikowska I. Lecznictwo uzdrowiskowe. Poradnik dla chorych / Ponikowska I. – Bydgoszcz : Branta, 1996.
4. Warszzyńska J. Podstawy geografii turystyki / Warszzyńska J., Jackowski J. – Warszawa : PWN, 1978. – P. 130–131.